LÄNSI-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
Laamanni Klaus Ekelund

Lausunto
06/03/2017

Lakivaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI TUOMIOISTUINLAIN JA ERÄIDEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA-HE 270/2016 VP

Yleistä

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus on rakenneuudistuksen valmistelutyön aikana vastustanut käräjäoikeusverkoston uudistusta. Olemme tehneet näin yleisesti koko uudistuksen osalta ja erityisesti oman tuomioistuimemme osalta.

Perustelumme ovat lyhyesti seuraavat:

1. Käsittääksemme ei ole pätevästi perusteltu, miksi kaikkien yksikköjen tulisi olla ns. isoja - varsinkin kun tiettyjen yksikköjen on sallittu jäädä ns. pieniksi. Onko välttämätöntä luoda näin harva käräjäoikeusverkosto? Ovatko kaikki ns. pienemmät yksiköt haavoittuvaisia? Esimerkiksi meidän 13 tuomarin yhteisö on pärjännyt mainiosti.

2. Jos erikoistuminen on niin tärkeätä, miksi on sitten esityksessä yksiköitä, jotka ovat esim. meidän yksikköämme pienempiä?

Erikoistuminen ei välttämättä myöskään vaadi suurempia yksiköitä kun otetaan huomioon tuomioistuinlain 14 luvun 2 §:n säätämä mahdollisuus tilapäisesti siirtää tuomari toiseen tuomioistuimeen. Tämähän mahdollistaa erityisosaamista omaavan tuomarin siirtämisen sellaiseen tuomioistuimeen, jossa käsitellään tätä erityisosaamista vaativa asia.

3. Välimatkat käräjäoikeuksiin voivat kasvaa hyvinkin radikaalisti - sekä asiakkaille että asianajajille kuin myös siirtyvälle henkilökunnalle. Myös poliisin ns. noutokeikat eli tilanteet, jossa vastaaja tuodaan istuntoon, voivat pidentyä huomattavasti.

4. Mahdollisista taloudellisista hyödyistä ei ole täsmällistä selvitystä. Onko kaikki taloudelliset seuraamukset otettu huomioon?

Omalta osaltamme yhdistyminen Espoon käräjäoikeuden kanssa edellyttäisi lisärakentamista Espooseen sekä toimisto- että salitilojen osalta. Tällöin vuokrakulut suuremmista tiloista tulisivat tietenkin rakennuskustannusten lisäksi.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
PL 29	Ajurinpuisto 4			
10601 Tammisaari	10600 Tammisaari	029 564 4000	029 564 4011	lansi-uusimaa.ko@oikeus.fi

5. Pysyviin sivukanslioihin suhtaudutaan esityksessä kielteisesti. Kuitenkin sellaisiakin on – meitä lähimpänä Hyvinkää. Meille sivukansliaa ei esitetä edes Raaseporiin. Kuitenkin tämä voisi ratkaista kielellisiin oikeuksiin liittyvät pulmat, ellei käräjäoikeus säilyisi itsenäisenä.

Kielelliset perusoikeudet

Jos oikeutemme ja Espoon käräjäoikeus yhdistyvät ehdotetulla tavalla, tulee vahvasti kaksikieliseltä alueeltamme uuteen käräjäoikeuteen vajaat 40.000 ruotsinkielistä asukasta Espoon entisten noin 26.000 lisäksi. Tämä asettaa uusia vaatimuksia henkilökunnan – ei vain tuomareiden- kielitaidon osalta. Kielitaitoisen (nimenomaan toisen kotimaisen) henkilökunnan rekrytointi on hankalaa Espoossa verrattuna Raaseporin alueeseen. Esityksessä sivuutetaan tämä väitteellä, että suuremmassa yksikössä (Espoo nyt 80 henkilöä, muutoksen jälkeen 120) olisi helpompi rekrytoida ruotsin kieltä taitavia. Tämä ei pidä paikkaansa ja on väitteenä hämmentävä.

Kielitaitoinen henkilökunta on tae toimivalle palvelulle myös ruotsiksi ja se asettaa vaatimuksia nimenomaan kansliahenkilökunnalle - heille jotka ensimmäisenä kohtaavat asiakkaan. Myös pöytäkirjanpitäjien ruotsin kielen taito on välttämätöntä.

Raaseporin kanslian henkilökunta ei suurimmilta osin tule siirtymään Espooseen. Välimatka on liian pitkä (1h 40 min yhteen suuntaan julkisilla, myös aikatauluongelmia). Kaikki Raaseporissa palvelevat molemmilla kielillä. Espoossa ei tule siis olemaan riittävästi tällaista henkilökuntaa. Tämä tilanne tuskin täyttää Perustuslain 17 §:n vaatimusta kielellisestä yhdenvertaisuudesta.

Sivukanslian perustaminen

Esitämme siis, että koko yhdistymisestä luovutaan. Ellei tämä onnistu, esitämme pysyvän sivukanslian perustamista jo kielellisten oikeuksien johdosta ainakin Raaseporiin ja Lohjan tilojen säilyttämistä, ellei sekin voisi pysyä sivukansliana, kunnes Espooseen on saatu asianmukaiset tilat. Yleensäkin Lohjan säilyttämistä puoltaa myös se, että jos suunniteltu ratahanke Helsingistä Turkuun Lohjan kautta toteutuu, johtaa se väistämättä Lohjan varmasti jopa voimakkaaseen kasvuun - jolloin oma tuomioistuin voi taas ajankohtaistua.

Ohessa on samoihin teemoihin liittyvä lausunto, jonka olemme antaneet oikeusministeriölle siinä vaiheessa, kun hallituksen esitys oli ehdotuksen tasolla. Sen sanoma ei ole muuttunut, vaikka se on annettu ennen varsinaista esitystä.

Laamanni Klaus Ekelund

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Telefax	Sähköposti
PL 29	Ajurinpuisto 4			
10601 Tammisaari	10600 Tammisaari	029 564 4000	029 564 4011	lansi-uusimaa.ko@oikeus.fi